

munur er millum ymsu londini. USA nýtir sostatt umleið duplutt so nógv orku at framleiða voru fyri eitt ávíst víði sum Vestur Europa ella Japan. Hetta kann tykjast løgið, tá hugsað verður um, at USA helst er tað av hesum londum, sum hevur størstu æruna fyri, at henda teknologi er komin so langt; men ein grundin er óivað, at orkuspurin er heilt óðrvisi. Ein litur av bensini kostar tveir til trýggjar ferðir so nógv í Vestur Týskalandi ella Frankariki sum í USA, og uppaftur meiri kostar hann í Japan. Hetta er ein spurningur um avgjöld.

Orkusparing slepst tó neyvan undan. Við at nýta aðrar orkukeldur og effektivisera kundi Vesturheimurin óivað minka nógv um framleiðslu sína av koltvíltu úttan at rationera orkunýtsluna. Men hvat hendur í menningarlandunum? Teirra orkunýtsla er ógvuliga lítil. Ein fimtingur av heimsins fólki nýtir meiri enn tveir triðingar av

seldu orkuni, og ein stóruspartur av hinum fyra fimtingunum sær okta orkunýtslu sum treyt fyri óktari vælfærd. Sum er, er heimsnýtslan av orku í minking; men verður gongdin í menningarlandunum sum mett, so verður samlaða framleiðslan av koltvíltu um 50 ár tvær til trýggjar ferðir tað, hon er í dag, sjálvt um iðnaðarlondini minka sína framleiðslu av koltvíltu niður í helvt.

Umhvørvispolitikkur

Við hesum eru vit komin til kjarnan í málinum. Helst er ov seint heilt at sleppa undan veðurlagsbroytingum; men skulu tær halda innan tolulig mörk, er neyðugt við tiltøkum nú. Hesi tiltøk mugu gerast við millumtjóða avtalum, og tann, sum hevur fylgt við í útlendskum fjølmiðlum, hevur lagt til merkis, at hesin spurningur nú er millum teir mest umrøddu í millumlanda politikki. Hetta er hent aftan á, at Brundtland frágreiðingin um menning og umhvørvi kom, og umhvørvisfund-

urin, sum fyri góðari viku síðan var í Bergen, vísti, at boðini um, at Vakstrarhúshóttanin er størsti umhvørvisvandin, eru nádd upp á stjørnarstig. Samstundis vísti hann tó eisini, at stór ósemja er. Vestur Europeisku londini vilja hava tiltøk, sum avmarka koltvíltuframleiðslu, meðan USA og fleiri av menningarlandunum vilja hava betri kanningargrundarlag, áðrenn tiltøk verða sett í verk.

Tann, sum hevur tímað at tugt seg gjøgnum henda lestur, undrast kanska á, hvat alt hetta hevur við okkum at gera. Gaman at veðurlagsbroytingarnar fara at raka okkum eins og øll onnur lond; men hvønn møguleika hava vit at hava nakra ávirkan á tiltøk at fyrbygja teimum? Hetta er eitt greitt sjónarmið, og sjálvur haldi eg eisini, at meiri kundi verið gjørt frá politiskari síðu og frá Landsumsitingini at samskipa arbeiði viðvíkjandi okkara egnu umhvørvi; men tað tykist sum, at føroyskir politikarar siggja altjóða umhvørvisarbeiði sum eina

stóra uppgávu, tá hugsað verður um, hvussu ofta Landsstýrið ella Løgtingið sambært fjølmiðlunum taka lut á millumlanda umhvørvisfundum.

Hetta er í mínum huga bert at gleðast um, tí eg haldi, at vit eins og onnur lond hava skyldu at royna at fyrbygja miðvísu oyðileggingi av náttúruni á hesum knotti. Fortreytin fyri tí er tó, at hesir spurningar verða umrøddir, og eg haldi, at føroysku fjølmiðlarnir kundu gjørt meiri fyri at fingið eitt meiri fjøltáttad orðaskifti um umhvørvismál.

EF krevur nú fisk fyri toll

EF fer ikki úttan víðari at ganga ynskjunum hjá føroyingum um eina frihandilsavtalu á møti. Vilja vit sleppa undan tolli á teimum meira góðskaðu fiskavørnum vit selja EF, so skal EF hava fiskirættindi í Føroyum afturfyri. Og hetta kann so slettis ikki koma uppá tal.

Føroyska embætismannanevndin hevði sínar fyrstu veruliga samráðingar við EF í vikuni.

Síðani føroyskir myndugleikar hava sett ynski fram um eina frihandilsavtalu hava partarnir hava høvi at leggja ynski síni fram, og til nú nýliga sá tað ikki so galið út fyri okkum at døma eftir útalilsunum hjá lögmanni.

Men nú tá so endaliga útkastið til eina avtalu kom frá EF fekk pípan eitt heilt annað ljóð. Nú krevur EF at fáa fiskirættindi frá føroyingum afturfyri at lata okkum fáa fullt tollfrælsi fyri allar fiskavørur.

Við hesum upplegginum og okkara egnu uppleggi fór so føroyska nevndin til Bruxelles í vikuni. Aftaná hetta fyrsta samráðingarfarið hevði útvarpið samrøðu við Árna Olafson, sum arbeiðir í danska uttanríkismálaráðnum sum serkønur í føroyskum viðurskiptum.

Árni Olafson sigur við útvarpið, at samráðingar hava hepnast betur, enn teir høvdu roknað við.

Útspelið frá EF sá ikki lystiligt út, men aftaná fundir í tveir dagar, har EF-umboð hava greitt frá sínum sjónarmiðum, kann sigast, at teir eru til at vika segði Árni Olafson við útvarpið týsdagin.

Føroyar kunnu eftir øllum at døma fáa fullt tollfrælsi fyri tær vørur, sum koma undir núverandi avtalu men ikki fyri nýggjar fiskavørur tvæs fryst fløk, royktan laks og sál o.a. Her er talan um tær nógv tilvirkaðu vørurnar undir grein 16. Føroyingar kunnu hvørki búskaparlaga ella politiskt góðtaka eina avtalu, sum ikki gevur okkum friðari resur á hesum økinum.

Árni Olafson sigur víðari við útvarpið, at vit kunnu ikki fáa alt, vit mugu eisini lata fyri tað vit fáa og her kemur so kravið um fiskirættindi inn í myndina. Grønland hevur fingið eina frihandilsavtalu við EF, men afturfyri sleppa EF-skip at fiska í grønlandskum sjógvi.

-Vit kunnu ikki rokna við at fáa nakað ókeypis og EF hevur stóran áhuga fyri fiskirættindum sigur Árni Olafson, sum vísir á, at hann tó ikki sær heilt so svart uppá eitt úrslit nú, sum undan samráðingunum.

Sambart Degi og Viku týskvöldið skal bretska leiðarin hjá EF í samráðingunum Shumas hava sagt, at tað helst fer at bera til at hittast onkunstaðni millum teirra og okkara upplegg. Um ein frihandilsavtalu, sum vit fegin siggja hana, ikki gerst veruleiki, so atlar okkara sendinevnd sambart Degi og Viku, at royna at fáa okkurt annað slag av tollskipan enn tað, sum EF skjýtur upp. Talan er um eina skipan, har eitt samlað loft verður lagt á útlutning okkara, so vit sjálvir gera av, hvat slag av vørnum vit flyta út til EF innanfyri tollkvoturnar.

Tað næsta samráðingarfarið verður í Keypmannhavn 20. og 21. juni, síðani í Bruxelles 5. og 6. juli og tað seinasta umfarið helst í Føroyum í september.

jan

BYRJUNAR-TILBOÐ:

Smarferð til Danmarkar!!

Prísurin umfatar:

Sigling Tórshavn - Hanstholm og aftur í 4-koyggjukamari + stóra kalda borðið (1 ferð).

Bið um ferðaseiðil á tlf. 15900!

8.-11. juni

Hvi ikki viðganga tað:

Vit kunnu øll treingja til eina »mini«-feriu í hesum tíðum!

- so kom ein snartur til Danmarkar við Smyril Line

Prísur kr. **1.070.-**

SMYRIL LINE

THE NORTH ATLANTIC LINK

J. Broncksgeata 25 • Box 370 • FR 110 Tórshavn

